

Utvecklingsplaner för stationsorterna

Delrapport

HELSINGBORG

Bakgrund

Helsingborg är en växande stad, många människor söker sig hit för att bo och arbeta. Det ställer höga krav på framväxten av både bostäder, arbetstillfällen, skolor och annan kommunal service. De delar av Helsingborg som ligger utanför centralorten är viktiga för att hela staden ska kunna växa hållbart, inte minst stationsorterna.

Ödåkra, Kattarp, Påarp, Mörap, Gantofta, Vallåkra och Rydebäck har stor potential till utveckling och ökad attraktivitet. I juni 2017 gav därför kommunfullmäktige i uppdrag att ta fram utvecklingsplaner för stationsorterna. Varje Orts förutsättningar avgör vilken typ av plan eller strategi som arbetas fram. En delrapport av uppdraget ska redovisas till kommunstyrelsen senast den 31 maj 2020.

I uppdraget beskrivs att de stationsnära områdena har outnyttjade möjligheter för bostadsbyggande. De är också beroende av stärkt attraktivitet och förbättrade förutsättningar. Det handlar bland annat om pendlingsmöjligheterna och tillgången till pendlerparkeringar, cykelmöjligheter och bra cykelinfrastruktur. Men även möjligheter att ladda och använda elfordon samt tillgång till fritt wifi. Det finns också mer att göra för att belysa och planera stationsorterna på ett sätt som stärker upplevelsen av trygghet och involverar områdets invånare.

I början av 2019 gav kommunfullmäktige i uppdrag att ta fram en ny kommunövergripande översiktsplan. I beslutet nämns att det pågående uppdraget med utvecklingsplaner för stationsorterna, så långt som det är möjligt bör samordnas med processen för att ta fram en ny översiktsplan, för att vara resurseffektiva och tydliga i extern kommunikation.

Inför delrapportering har vi avgränsat frågeställningen och innehållet mellan utvecklingsplaner för stationsorterna och den nya kommunövergripande översiktsplanen, ÖP2021. I det fortsatta arbetet har vi också valt att samverka med flera förvaltningar inom staden genom olika delprojekt.

Följande förvaltningar har ansvar som delprojektledare utöver stadsbyggnadsförvaltningen: stadsledningsförvaltningen, kulturförvaltningen och socialförvaltningen.

Innehåll

Bakgrund	2
Innehåll	3
Upplägg av arbetet	4
Nulägesbild och tematiska analyser	5
PM och vägval inom projektet	6
Tyck om din ort – samtal i sju stationsorter	7
Invånare som vill engagera sig mer för sin ort	7
Vad görs i varje delprojekt	8
Förväntat resultat	10
Bilageförteckning	11

Upplägg av arbetet

Stadsbyggnadsförvaltningen har, på uppdrag av stadsledningsförvaltningen, tagit ansvar för arbetsupplägg och bemanning av projektet. Uppdraget har delats in i tre faser.

Den första fasen består av en nulägesbild och analys av de fysiska förutsättningarna i sju stationsorter. Vi har tagit fram en fördjupad statistikrapport för stationsorterna för att få ökad kunskap om befolkning, hushåll, flyttning, utbildning, bostäder och byggnation, inkomst samt arbetsplatser och pendling.

Genomgående har vi arbetat agilt och kontinuerligt utmanat och utvecklat vårt arbetssätt. Vi söker efter nya former för samverkan och samarbeten.

Inför den andra fasen har vi tagit fram ett PM med slutsatser kring varje stationsort och förslag på hur projektet kan drivas vidare genom olika delprojekt.

Vi har planerat och förberett dialog med boende och verksamma i stationsorterna. En viktig del har varit att samordna arbetet med framtagande av ny kommunövergripande översiktsplan, ÖP2021.

I **den andra fasen** har vi genomfört dialog med boende och verksamma i stationsorterna tillsammans med ÖP2021. Vi har valt inriktning med olika delprojekt och inför delrapportering till kommunfullmäktige pågår arbete med ett tiotal delprojekt som är fördelade mellan olika förvaltningar inom staden.

Den tredje och sista fasen innebär att de flesta delprojekt har genomförts och uppdraget slutrapporteras, vilket är tänkt att ske under den pågående mandatperioden.

Några delprojekt kommer att drivas vidare efter slutrapportering.

Nulägesbild och tematiska analyser

Under 2018 sammanställdes en nulägesbild kring de fysiska förutsättningarna. Vi har jobbat med olika tematiska analyser för att få djupare förståelse och kunskap för olika frågor, men också för att utveckla vårt arbetssätt. I huvudsak är det stadsbyggnadsförvaltningen genom enheten för översiktsplanering som har jobbat med nulägesbeskrivningen.

Nulägesbilden är sammanfattad i ett PM för de olika stationsorterna, *se bilaga 1*. Underlaget finns också tillgängligt som ett digitalt arbetsmaterial för stadens tjänstepersoner. Det kan användas som stöd i både pågående och kommande projekt som har beröring till stationsorterna. Följande nulägesbeskrivningar och tematiska analyser har tagits fram under Fas 1.

Nulägesbeskrivningar

- Utveckling och kulturhistoria
- Utbyggnadsordning/historisk utbyggnad
- Bostadsutbud och planlagd mark
- Service (offentlig och kommersiell)
- Mötesplatser, fritid och aktiviteter
- Transportinfrastruktur med gång- och cykelnät samt kollektivtrafik
- Teknisk infrastruktur
- Grönstruktur

Tematiska analyser

- Marknadsförutsättningar för bostäder och näringsliv
- Barns målpunkter och resmönster
- Grönyta per person
- Olika typer av tröskelvärden och nyckeltal
- Landskapsanalys
- Dagvatten och skyfall
- Trender och omvärld
- Attraktivitet

Rapporten *Helsingborgs sju stationsorter* har tagits fram som ett analysstöd och har gett oss en fördjupad kunskap om hur det ser ut i stationsorterna utifrån olika perspektiv, *se bilaga 3*.

Stationsorterna har olika egenskaper, men de gemensamma dragen sammanfattas nedan:

I befolkningen dominerar 70-talisterna samt deras barn och föräldrar. De flesta bor i villa och majoriteten av de vuxna har tillgång till bil och arbetar på annan ort inom Helsingborg.

Trots en hög sysselsättning bland invånarna tjänar en barnfamilj i stationsorterna, med undantag för Rydebäck, något mindre än genomsnittet för barnfamiljer i Helsingborg.

Som i de flesta andra delområden i staden är det främst helsingborgarna själva som flyttar till och från stationsorterna.

PM och vägval inom projektet

Resultatet av Fas 1 har sammanfattats per ort i *PM Utvecklingsplaner för stationsorterna Fas 1, se bilaga 1*. Det har sedan varit vägledande i hur uppdraget har formats framåt. Nedan beskrivs de viktigaste utgångspunkterna som också har varit grunden till de olika delprojekten som vi har identifierat i den andra fasen.

Hållbart resande

Vi ser ett behov av att jobba vidare med hållbart resande i stationsorterna. Det handlar om framtida insatser i gång- och cykelvägnät, men också att utveckla våra metoder kring beteendepåverkan. Här jobbar vi både med barn och vuxna.

Digitala tjänster

Vi kommer att jobba vidare med digitala tjänster till exempel fritt wifi och undersöka möjligheten i stationsorterna.

Attraktivitet

Att ge förutsättningar för såväl boende som företagare på orten ser vi som viktigt för att stärka attraktiviteten. Vi kommer att jobba vidare med näringslivsperspektivet och ser ytterligare möjlighet till utveckling i samverkan med andra förvaltningar. Vi lägger extra kraft på att lyfta möjligheter till bostadsbyggande i Kattarp, där det finns en antagen detaljplan.

Samverkan

Vi ser möjligheter till fortsatt samverkan kring mjuka frågor med både skol- och fritidsförvaltningen och socialförvaltningen.

Gröna värden

Det är tydligt att många invånare värdesätter det gröna som finns i eller i anslutning orterna. Vi vill utveckla detta vidare, då tillgången och kvalitén ser olika ut för orterna.

Kulturhistoria

Varje ort har sin egen historia och i många fall finns bevarandeprogram som visar kulturhistoriska värden. Att synliggöra ortens historia skapar stolthet. Vi ser ytterligare behov i någon ort.

I det fortsatta arbetet är det viktigt att vi tar ett gemensamt ansvar och kan skapa ett gemensamt ägande för projektet inom staden. Stadsbyggnadsförvaltningen kan genom sin breda kompetens inom planera, bygga och förvalta ta ansvar för frågor som rör fysisk planering.

Om stationsorterna ska utvecklas hållbart på lång sikt, så behöver vi även stärka upp kring mjuka faktorer som berör andra förvaltningar. Tillsammans skapar vi möjligheter för att orterna kan utvecklas hållbart på lång sikt.

Utvecklingsplaner för stationsorterna samordnas med ÖP2021. Uppdraget med utvecklingsplaner för stationsorterna kommer fortsättningsvis att vara inriktat på genomförande och att lyfta konkreta åtgärder på kort sikt. Varje ords förutsättningar avgör vilken typ av insats som föreslås.

I arbetet med ÖP2021 hanteras hur landsbygden och orterna kan utvecklas hållbart på lång sikt. Det gäller den framtida användningen av mark- och vattenområden samt utveckling av transportinfrastrukturen.

Tyck om din ort – samtal i sju stationsorter

En del av uppdraget handlar om att involvera invånare och under våren 2019 ordnade vi träffar och bjöd in till samtal i stationsorterna. Dialogen genomfördes tillsammans med ÖP2021. Exempel på ämnen som vi pratade om på träffarna:

Boende, skolor och service

- Vad behöver du för en fungerande vardag?

Grönska och rekreation

- Hur använder du grönområdena nära dig?

Trafik och mobilitet

- Hur tar du dig fram idag? Går eller cyklar du, åker du kollektivt eller kör bil?

Berättelser från din ort

- Har du någon berättelse eller minne från din ort som du vill dela med dig?

Vi har tagit fram en sammanställning av samtalen i orterna, *se bilaga 2*. I rapporten listar vi även olika åtgärder som vi kommer att åtgärda på kort sikt, på medellång och på längre sikt. På kort sikt har vi till exempel sett över skötsel av vissa grönytor, rustat upp en befintlig grillplats vid Frostgatans dagvattendamm, förbättrat skyltning, förmedlat synpunkter som gäller andra myndigheters ansvar till dem. Det gäller till exempel kollektivtrafik som vi tar upp i dialogen med Skånetrafiken.

Trafikverket har fått ta del av synpunkter som gäller skötsel av vägar, järnvägar, buller, bygdevägar etcetera där staten är väghållare.

Synpunkter som gäller skötsel av statliga naturreservat har vi skickat till Länsstyrelsen. På medellång och längre sikt handlar det till exempel om att rusta lekplatser och tillskapa nytt utegym samt genomföra trafiksäkerhetsåtgärder.

Invånare som vill engagera sig mer för sin ort

I samband med samtalen i orterna uppmanade vi boende och verksamma till fortsatt engagemang kring sin ort. Hittills har ett tjugotal personer visat intresse och fått möjligheten att knyta kontakt med likasinnade på varje ort. Vi har återkopplat kring idéer och projekt och visat på ytterligare vägar till projektstöd, coachning av idéer samt olika möjligheter till finansiering inom staden.

Vi ser att kontakten med boende och verksamma kommer att fortsätta löpande genom hela projektet.

Vad görs i varje delprojekt

Nedan beskrivs kortfattat vad som är syftet med varje delprojekt och vilka orter som berörs.

Stadsbyggnadsförvaltningen

Skolreseplan

Delprojektet drivs av enheten Miljö och livsstil. Syftet är att få fler barn att gå och cykla till skolan, minska trafiken runt skolan så att det blir tryggare och därmed enklare för de som vill gå och cykla.

Tillsammans med skolan tar vi fram en plan som visar vilka problem och hinder det finns kring de resor som görs till och från skolan. Därefter arbetar vi fram en hållbar strategi för att minska problemen och skapa bättre förutsättningar för ett hållbart och hälsosamt resande.

Nu jobbar vi tillsammans med Gläntaskolan i Ödåkra, Gantofta skolan och Rydebäckskolan. Framöver kommer vi att bjuda in fler skolor.

Hållbart resande Ödåkra

Delprojektet drivs av enheten för Miljö- och livsstil. Syftet är ett mer hållbart resande i Ödåkra vilket främjar folkhälsan och minskar klimatpåverkan från resor och transporter på orten.

Syftet är även att tillsammans med invånare och eventuell forskning utveckla nya verktyg för att jobba med hållbart resande.

Handlingsplan/investeringspaket för stationsorternas gång- och cykelvägnät

Delprojektet drivs av Trafikenheten. Syftet är att ta fram en handlingsplan för investeringar med konkreta och genomförbara åtgärder i de sju stationsorterna, som ökar trafiksäkerhet, tillgänglighet och attraktivitet i gång- och cykelvägnätet.

Handlingsplanen kommer att justeras efterhand med hänsyn till budget eller samordningsbehov med andra planerade arbeten.

Öka tillgängligheten till landskapet

Delprojektet drivs av Stadsmiljö - enheten för gestaltning och projektering inom ramen för *Handlingsplan för grönstrukturen (HPG)*.

Stadsbyggnadsnämnden beslutade under hösten 2019 om en ny projektperiod för HPG (2021–2026), där delprojektet ingår. Där kallas det stråk i landskapet. Målet är att skapa fler grönastråk för växt- och djurlivet men också för rekreation i det omkringliggande landskapet från någon eller några av de stationsorter där denna möjlighet saknas eller är liten. En prioritering görs utifrån insatser i nuvarande projektperiod (2014–2020). Det kan till exempel handla om att skogsdungar eller andra naturvärden binds ihop med gröna stråk för promenader.

Stadsledningsförvaltningen

Stärka näringslivet i stationsorterna

Delprojektet drivs av Näringslivs- och destinationsutveckling. Syftet är att på sikt förbättra möjligheterna att driva företag i stationsorterna och målet är att få en gemensam bild av om företagen i orterna utanför centrala Helsingborg har särskilda behov samt på olika sätt uppmärksamma och synliggöra dessa företag genom bland annat företagsbesök.

Stärka de ekonomiska incitamenten för bostadsbyggande i Kattarp

Delprojektet drivs av mark- och exploateringsenheten. Syftet är att öka de ekonomiska incitamenten för bostadsbyggande på orten, så att byggaktörer kan få en genomförbar projektkalkyl. Målet är att exploateringen ska komma igång och att man via olika kanaler ska jobba med marknadsföring av området.

Digitala tjänster i stationsorterna

Delprojektet drivs inledningsvis av enheten för översiktsplanering med stöd från digitaliseringsavdelningen. Målet är i första hand att kartlägga nuläget och behovet samt att ta fram en övergripande kostnadsbild för fritt wifi i stationsorterna. Arbetet bör samordnas med uppföljningen av plan för bredbandsutbyggnad i Helsingborg 2016–2020.

Handlingsplan för gröstrukturen – genomförda åtgärder i Gantofta naturreservat.

Kulturförvaltningen

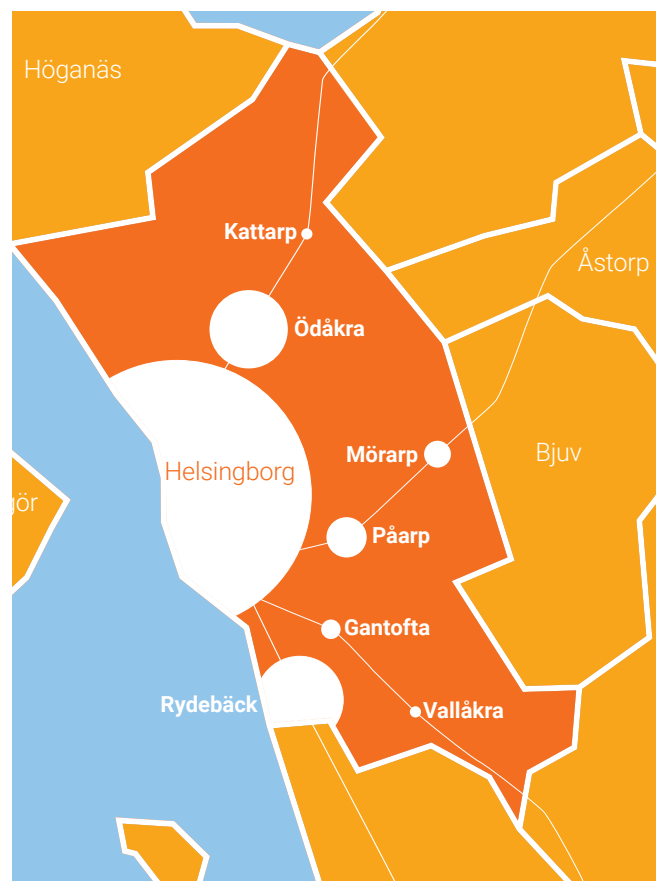
Bevarandeprogram för Påarp inklusive Välluv

Delprojektet drivs av kulturförvaltningen. Syfte med att ta fram ett bevarandeprogram för Påarp är att förtydliga de kulturhistoriska värdena på orten, så att dessa dels uppmärksammas vid stadsplanering och bygglovshantering och dels ökar kunskap och intresse för kulturhistoriska värden hos invånarna.

Socialförvaltningen

Stärka attraktiviteten genom kommunal närvaro

Delprojektet behöver konkretiseras ytterligare. Flera parametrar finns beskrivna i nulägesbeskrivning och *PM Utvecklingsplaner för stationsorterna Fas 1* kring hur den kommunala närvaron ser ut, dvs i vilken utsträckning kommunen är representerad på orten med offentlig service. Den kommunala närvaron kan i många fall kopplas ihop med attraktivitet och ett ökat fokus på till exempel offentlig service med skola, förskola och boende för äldre, mötesplatser etcetera kan stärka attraktiviteten.

Förväntat resultat

Arbetet med utvecklingsplaner för stationsorterna har en bred ansats med insatser från flera av stadens förvaltningar. Utgångspunkten är vad invånarna efterfrågar. Projektet försöker stötta invånarna i att utveckla egna idéer som rör orten. Genom att arbeta tillsammans ökar den social sammanhållning och därigenom ortens attraktivitet.

För stadens förvaltningar gäller det att vara lyhörda för önskemål och åtgärda det som efterfrågas, om det är enkelt och hanterbart inom de ekonomiska ramarna. Projektet bidrar på olika sätt till att alla invånare i Helsingborg kan göra sin röst hörd. Projektet synliggör även de mindre orterna som viktiga boendemiljöer och platser för företagande och arbetsliv.

Projektet omfattar både konkreta insatser och mer mjuka och kanske svårfångade värden. Vissa delprojekt behöver konkretiseras och kanske prioriteras ytterligare till exempel hur attraktiviteten kan stärkas genom kommunal närvaro.

Projektet är ett bra komplement till översiktsplanen och det arbete som pågår med ÖP2021. Utvecklingsplanerna underlättar genomförandet av vissa delar av översiktsplanen och har hjälpt till att kanalisera önskemål som kommit upp i dialogerna med invånarna. Underlaget har också varit till stor hjälp vid framtagandet av ÖP2021.

Vi hoppas att delrapporten ska inspirera till fortsatta insatser, ytterligare idéer kring vad som kan göras och bidra till att sprida kunskap om projektet.

Bilagor

Bilaga 1: PM Utvecklingsplaner för
stationsorterna Fas 1

Bilaga 2: Tyck om orterna – återkoppling
från samtal i sju stationsorter

Bilaga 3: Helsingborgs sju stationsorter
– områdesbeskrivning 2018

Stadsbyggnadsförvaltningen
Järnvägsgatan 22
251 89 Helsingborg
Telefon 042-10 50 00

helsingborg.se

HELSINGBORG